

Овчарук В. В., Максимчук Б. А., Баишовенко О. А., Головченко О. І., Адамчук В. В.

АКСІОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ. СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ

У статті описані основні аксіологічні освітні й частково позаосвітні проблеми стимулювання студентської молоді до самовдосконалення через переоцінку, рефлексію й ревізію традиційних і нових цінностей самовдосконалення, що має вдосконалити освітню інноватику в цій царині. Автори піднімають одвічну проблему фізичної культури, активності й фізичного самовдосконалення як ціннісного виміру буття молодої людини.

Мета статті полягає в системному аналізі й огляді наявних теорій і практик сучасного фізичного самовдосконалення студентської молоді, узагальненні досліджень на перетині традиційної педагогіки, освітньої та позаосвітньої фізкультурної інноватики й урешті – окресленні найактуальніших аксіологем персонального, групового чи масового самовдосконалення фізичного та тілесного розвитку. Для контрастності й наочності розглядаються загальноосвітні тенденції становлення аксіологічних засад фізичного самовиховання студентської молоді.

Для цього у роботі використані методи тематичного відбору, системного та контент-аналізу релевантної літератури, моделювальні, зіставно-типологічні, соціологічні та психокультурні екстраполяції та метод узагальнення основних світових тенденцій.

Основний результат статті – узагальнення «горизонтальних» соціокультурних та «вертикальних» традиційних цінностей самовдосконалення, а головне – розуміння контексту глобальних, локальних; групових та індивідуальних детермінувальних факторів, на перетині яких опинилася освітня інноватика в царині фізкультурного самовдосконалення.

Актуальність статті покликана новими глобалізаційними та інформаційно-технологічними умовами, в яких опинилася українська й світова фізкультурна освіта. Остання в контексті інноватики та численних реформ вже не уявляється як відносно автономна і має враховувати позаосвітні цінності, тренди й тенденції.

Ключові слова: тілесність, інтеріоризація, соціокультурне середовище, технології й інноватика, рефлексії самовдосконалення, суб'єктність, масовість, мода і тренди, «вічні цінності».

Коли інноваційні освітні та навколоосвітні технології активно інтегруються у навчальний процес, нове розуміння аксіологічних аспектів фізичного розвитку стає особливо актуальним. Якщо аксіологія досліджує природу цінностей, їх походження та місце у житті людини, а фізичне самовдосконалення молоді є процесом свідомого або несвідомого; ефективного або неефективного розвитку фізичних і психологічних якостей, то необхідно спрямовувати зовнішній та внутрішній ціннісні ресурси на поліпшення здоров'я, підвищення працездатності та якості життя; зробити ці переважно нематеріальні ресурси усвідомленими, керованими.

Попередній огляд найвідоміших у західноєвропейському освітньому просторі методистів та популяризаторів фізичної культури показав, що існують значні регіональні й етнотрадиційні відмінності навіть в інноваційній освітній аксіології [3, 10].

Міжнародна актуальність й загальноосвітня нагальність такої теми посилюється невизначеністю й поліморфністю аксіологічної й методологічної парадигми фізичного самовдосконалення сучасної молоді. Якщо українські автори дотримуються традиційної ціннісної парадигми, в яку має вноситися доцільна інноватика, то інші обстоюють соціокультурну парадигму. Вона досліджує, як соціальні та культурні фактори впливають на поведінку та ставлення до свого тіла, здоров'я та фізичної форми [9].

Ускладнює ситуацію надмірна чутливість молоді до інноваційних позаосвітніх засобів самовдосконалення, що робить актуальною інформаційно-технологічну парадигму. В цьому плані компромісним видається інтегративний підхід, який поєднує, може забезпечити більш повне розуміння еволюції й синхронії аксіологем фізично-тілесного самовдосконалення. Ця цілісна перспектива дозволяє проводити тонкий аналіз, який розглядатиме аксіологічні засади як результат взаємодії історичних, поведінкових, когнітивних, біопсихосоціальних, техногенних, екологічних та інших факторів.

Найзагальніші аксіологічні засади фізичного самовдосконалення в сучасному міжнародному дискурсі можна визначити з тематичного та контент-аналізу релевантних досліджень. Такий огляд показує, що найпоширенішими напрямками є *аксіологія досягнень*, що корелює з акмеологією фізичної культури та спорту; *мотиви тілесного самовдосконалення й ціннісне ставлення до власного тіла та власне аксіологія фізичного самовдосконалення*. При чому зазначимо: останній напрям досліджується за вузькими аспектами (регіональний, віковий, гендерний, функційний), а системні дослідження наразі поширені в пострадянських республіках.

Якщо коротко зупинитися на кожному з цих напрямів, то варто відзначити роботи І. Хуліас, яка багатовекторно вивчає аксіопсихологічне проектування життєвих досягнень людини і вказує, що цінності й мотиви роботи над фізичними кондиціями залежать не тільки від віку, соціального статусу, професії, а й від самої природи людини «як відкритої істоти, яка постійно самовизначається» [4]. Такі дослідження стосуються

самовдосконалення в комплексі й не виокремлюють тілесність та фізичні кондиції як ключовий фактор життєвого успіху.

Другий напрям висвітлюється переважно не в теоретико-методичних, а популярних книгах з акцентом на красу й здоров'я, догляд за собою, імідж і гарний зовнішній вигляд тощо [12, 17]. Цей корпус має навколо-науковий характер і може використовуватися як допоміжна література для теоретико-методичних розробок.

Третя група досліджень про власне фізичне самовдосконалення та його ціннісну природу відрізняється від вітчизняних, які намагаються підійти до проблеми комплексно. У західному ж дискурсі останніми роками виходять вузькоспеціальні статті, які стосуються окремих фізкультурних практик (фітнесу, бодібілдингу, впливу на тіло спортивних ігор; корекції й удосконаленню окремих фізичних аспектів) [2, 15].

Проте аби наша стаття мала системний характер та відповідала поставленій меті, зупинимося на репрезентативних дослідженнях власне *аксіології фізичного самовдосконалення*, які найбільше виражають світові тенденції та відображають освітньо-інноваційний мейнстрім.

На цьому етапі маємо зазначити: хоча освіта передбачає засвоєння й інтеріоризацію наперед визначених компонентів змісту, в тому числі й аксіологом саморозвитку, Г. Лотце, (увів у широкий обіг поняття «цінності») стверджував, що корені людських цінностей – в їхній свідомості і природі, а не десь зовні [6]. Натомість освітня, як і будь-яка інша інноватика зовні пропонує нові можливості й ресурси для видозміни реалізації людських потреб, які на психокультурному рівні оформлюються в цінності.

Ми спостерігаємо і бачимо, що наразі доцільно розглядати аксіологію фізичного самовиховання максимально широко, навіть якщо йдеться про освітній контекст, оскільки соціокультурні тренди, мода й технології через молодь проникають в освіту і вже не можна з цим не рахуватися. Так, найновіші дослідження, проведені в Онтаріо (Канада), що включало контент-аналіз програм, опитування молоді тощо, показали: аксіологія фізичного самовдосконалення під час здобуття освіти має включати постійні дискусії, модернізацію навчальних планів та освітню практику, що й визначатиме постійну й гнучку освітню інноватику [14].

З іншого боку у новітніх метаметодологічних розвідках та рефлексіях з філософії освіти науковці повертаються до суб'єктивізму як загального підходу, за яким в людській природі є схильність до своїх специфічних поведінкових актів, які Ф. Мартела називає «імплицитними протоцінностями» [8]. В контексті здоров'язбережувальної та самовдосконалювальної діяльності це можна розглядати як диспозицію певних «психосоціальних переживань», які людина очікує від себе та від інших. Саме це може стати основою для втілення в освітній (і, ширше – в соціокультурній) процес цінностей, які, з одного боку, пропонуються педагогами, а з іншого – інспіруються соціумом та технологічними можливостями. Якщо ми об'єднаємо перші й наступні, то зможемо виокремити деякі серединні, які є валідними для змісту фізкультурної освіти й застосовними та очікуваними в соціокультурному середовищі. Так само, освітнє значення фізичних кондицій (осанка, зовнішні дані й показники) добре корелює з масовою популярністю. Щодо технологічних інновацій, то і в освітніх закладах наразі маємо можливість застосовувати сучасні тренажери, фітнес-трекери, індивідуальне наставництво й коучинг, якщо заклад має відповідний фінансовий ресурс та вносить доцільні зміни до програм підготовки.

Доцільною також видається контраверсійна думка польської дослідниці Г. Здебської-Біжевської, яка розглядає освітню й фізкультурну валеоцентричну аксіологію не через індивідуальність – суб'єктність, а через масовість; не через виняткові акмеологічні настанови й здібності, а через насолоду: «Рух – це не тільки здоров'я, а також задоволення, і це дає шанс молоді і підліткам надати руховій активності аутотелічного (самоцінного) значення навіть без здібностей до професійного спорту, що приносить задоволення та стимулює до подальшого розвитку в результаті активної участі в різних формах діяльності поза офіційними заняттями» [18]. Методистка назвала це «профілактикою цивілізаційних захворювань». Очевидно, що освітня інноватика з її гейміфікацією, симульованими середовищами тощо має враховувати гедоністичні мотиви й цінності для посереднього за фізичними здібностями студента. Нічого нового: методисти повертаються до філософських витоків природовідповідності, отже – забутої традиції. Тут варто згадати цікаві рефлексії І. Марино, який на прикладі освітнього середовища «фізично розкутої» й антопологічно орієнтованої Бразилії прослідкував динаміку місцевих аксіологом фізичного самовдосконалення від первісних «гедоністичних ігор» – до сучасної «аксіології молодіжного дозвілля» і довів валідність як традиційного наступництва, локальних особливостей, так і світової міжкультурної еkleктики, що спонукає до різноманітної фізичної активності, аби анулювати «подвійність розуму й тіла [7].

Варто зазначити, що на тлі глобальної технологізації освітня інноватика фізичного самовдосконалення визначається й етнорегіональними традиціями, що зумовлює взаємодію цінностей глобалізації, глокалізації та постійний міжкультурний діалог у сфері фізичної культури та спорту. Для наочності наведемо найхарактерніші моменти. Так, у деяких регіонах світу, які традиційно сповідують духовні, релігійні або інші трансцендентні цінності освітня інноватика має дещо інший діалог з цінностями фізичного самовдосконалення. Оминаючи відомі всім китайські та японські практики, для прикладу згадаємо дослідження А. Ла Оде, який дослідив індонезійські традиції і сучасність фізично-тілесного самовдосконалення молоді [5]. Автор довів, що автентичні для Океанії види спорту та фізкультурні практики дозволяють молоді дистанціюватися від патогенного впливу «цифрової цивілізації» й споживацтва. Натомість удосконалення фізичних кондицій

через гобак-содор та інші автентичні види спорту сприяє поширенню серед молоді лідерства, життєвого успіху, відповідальності та зміцнення характеру як основних аксіологем самовдосконалення.

Для повноти сучасної картини згадаємо й «герметичні» регіони, на які світова освітня інноватики не поширюється в прямому розумінні. Як ми вже писали, на пострадянському просторі домінують освітоцентричні та етичні засади аксіології фізичного самовдосконалення молоді й мають виразне позацивілізаційне забарвлення («вічні цінності»). Якщо країна зберігає авторитарний режим (наприклад, російська федерація), то там науковці хоч і визнають потребу в інноватиці, все ж висувають чесність, «чисту естетику», моральний обов'язок та орієнтацію на суспільні відносини основними ціннісними орієнтирами для молоді [1].

Поза такими локальними аксіологічними моделями тілесно-фізичного самовдосконалення у світовій освітньо-філософській думці зустрічаємо критичний історично-типологічний аналіз ціннісних засад самовдосконалення. Науковці навіть на тлі інновацій «бачать сліди» філософського коріння аксіології фізичного самовдосконалення від Платона – до Фрейда; від практичної протокультури – до технократичної посткультури [19].

Як бачимо, традиціоналізація, локалізація й глобалізація цінностей фізичного самовдосконалення існують паралельно й доповнюють одна одну за виразного домінування інноваційних позаосвітніх підходів. Цей висновок та попередній аналітичний дискурс дозволяють схематично зобразити інтегральну нелінійну структуру цінностей фізичного самовдосконалення молоді в контексті інноваційних освітніх та позаосвітніх процесів (рис. 1).

На цьому рисунку під номером 1 позначено особистість з її цінностями самовдосконалення, які мають характер психокультурних симптомокомплексів, при чому 1a – частина особистості, що ціннісно засвоює зовнішні впливи, а 1b – автентична й ціннісно автономна (непроникна) субособистість. Велика стрілка донизу (2) демонструє, що традиційні й освітні цінності «спускаються готовими». Вони мають відносно завершений та ієрархічний характер (ієрархія цінностей). Натомість велика двонаправлена стрілка (3) демонструє актуальність й горизонтальний характер соціокультурних технологічних цінностей фізичного самовдосконалення, до яких молодь найбільш чутлива, бо перебуває й сама в цьому мейнстрімі, «живій» комунікації з технологізованою соціокультурою. На нашу думку, така схематика дозволяє більш об'ємно уявити взаємодію традиції й інноватики, на перетині яких опинилася фізкультурна освіта й особисте самовдосконалення молодої людини. Більш детальні узагальнення ми подаємо у висновках.

Беручи до уваги вищенаведені дискусії, а також власні спостереження, можемо дихотомічно представити аксіологію самовдосконалення фізичного розвитку студентської молоді в контексті сучасних освітніх інновацій (табл. 1), зазначивши, що менеджери й викладачі ЗВО мають враховувати при плануванні змісту освіти й доборі методичного інструментарію обидві групи цінностей.

Тепер науковцям і практикам стає зрозуміло, що фізичне самовдосконалення базується на комплексі психокультурних мотивів та нейрофізіологічних потреб, які конче мають братися до уваги як на рівні освітньої політики, так і на рівні викладання [11, 13].

Очевидно, що в складному інформатизованому середовищі на перше місце виходять проблеми інтеріоризації й персоналізації відібраних педагогами цінностей і мотивів, які б змогли переорієнтувати студента на здоровий спосіб життя поміж інших способів, пропонованих технологізованим полікультурним соціумом.

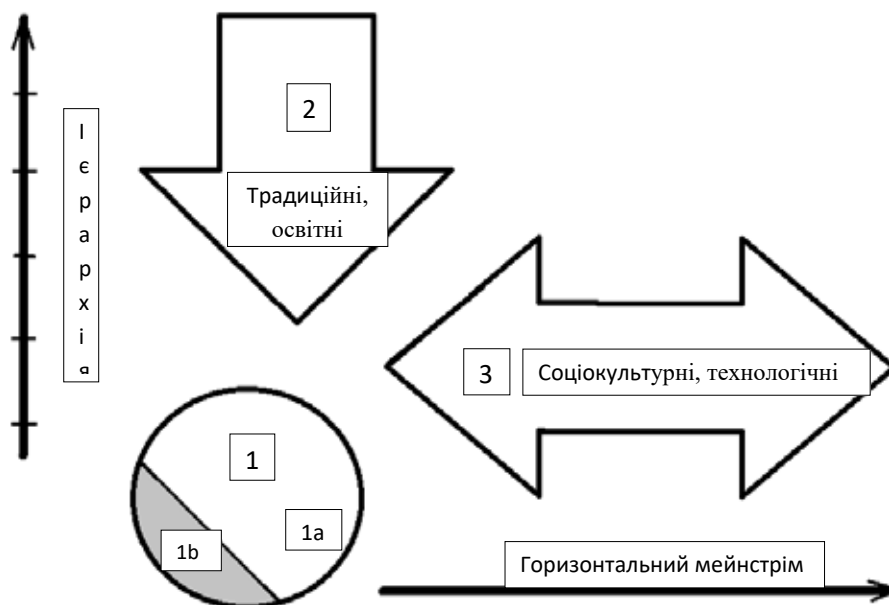

Рис. 1. Інтегральна контекстна схема цінностей фізичного самовдосконалення молоді

Таблиця 1

Новітні цінності фізичного самовдосконалення молоді. Дихотомічна класифікація

Цінності ФС в рамках освітньої комунікації та взаємодії	Цінності ФС в рамках соціокультурної молодіжної комунікації та взаємодії
Бути фізично досконалим цінно, тому що це: відповідає очікуванням оточення (в тому числі викладацького); є компонентом загальноприйнятої системи цінностей; сприяє самоповазі й самоідентичності; допомагає здобувати фах; сприяє комунікації в групі; підіймає престиж студента; зберігає здоров'я; естетично й красиво; зміцнює характер (особливо в хлопців); сприяє життєвому успіху; дозволяє стати лідером студентського колективу; сприяє спортивним досягненням (акмеологія).	Бути фізично й тілесно досконалим цінно, тому що це: привабливо (естетично) мужньо (хлопці), жіночно (дівчата); модно (бути гарним, розвиненим і здоровим); сприяє інтракультурній молодіжній інтеграції та самоідентичності (тусовки, субкультури, клуби) сексуально і сприяє спілкуванню з протилежною статтю сприяє як ідентичності, так і самості, виокремленню з «сірої маси», вирізненню (дистинктивна аксіологема) креативно (тіло як об'єкт творення, боді-арту, бодібілдингу тощо) технологічно (існують фізкультурні, біохімічні, хірургічні, фен-, спа- та інші технології вдосконалення тіла).

Висновки. Результатом нашого дослідження стали спостереження про те, що більшість закордонних дослідників, які вивчають безпосереднє привнесення наперед заданих аксіологем у фізичне виховання студентів традиційно протиставляють внутрішній освітній простір студента зовнішньому соціокультурному.

Таким чином ми спостерігаємо, що в західноєвропейському та інших прогресивних дискурсах робиться спеціальний акцент на інновації й усі сучасні технології та ціннісні виміри фізичного розвитку студентів обов'язково уявляються в ключі інноватики.

В подальших дослідженнях на наш погляд доцільно було б зупинитися на динаміці цінностей фізичного самовдосконалення в освітній інновації України.

Використана література:

- Batsunov S. N. Axiological dimension of sport as a worldview. *Linguistics and Culture Review*, 5(S4), 289–299, 2021. URL : <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1577>
- Görner K., & Reineke A. The influence of endurance and strength training on body composition and physical fitness in female students. *Journal of Physical Education and Sport*, Vol. 20. URL : <https://doi.org/10.7752/jpes.2020.s3272>
- Hargreaves J., & Vertinsky P. A. (Eds.). *Physical culture, power, and the body* (p. 1). London : Routledge, 1–24, 2007.
- Hulias I. The concept of axiological design of personality's life achievements. *Psychology & society (Psihologiã i suspi'l'stvo)*, (4), 70–96, 2020. URL : <https://doi.org/10.35774/pis2020.04.070>
- La Ode A. Axiology of Gobak Sodor As A Traditional Sport In Indonesia. *International Journal of Sport Culture and Science*, 9(1), 25–36, 2021. <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1577>
- Lotze H. *Grundzüge der Logik und Enzyklopädie der Philosophie*. S. Hirzel, 1922. 128 p.
- Marinho i. P. Philosophy of physical education and sports in Brazil: an analysis of the philosophical foundations in the work of J. Phys. Educ. v. 33, e3302, 2022. URL : <https://doi.org/10.4025/jphyseduc.v33i1.3302>
- Martela F. Axiological Values Grounded in Basic Motivational Dispositions. *Journal of Philosophy of Life* Vol. 12, No. 1. 55–76, 2022.
- McCuaig L., & Quennerstedt M. Health by stealth—exploring the sociocultural dimensions of salutogenesis for sport, health and physical education research. *Sport, education and society*, 23 (2), 111–122, 2018. URL : <https://doi.org/10.1080/13573322.2016.1151779>
- Morris A. D. *Marrow of the nation: A history of sport and physical culture in Republican China* (Vol. 10). Univ of California Press, 2004. 368 p.
- Nenko Y., Medynskyi, S., Maksymchuk, B., Lymarenko, L., Rudenko, L., Kharchenko, S., Kolomiets, A., & Maksymchuk, I. Communication Training of Future Sports Coaches in the Context of Neurophysiological Patterns. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13 (1), 42–60, 2022. URL : <https://doi.org/10.18662/brain/13.1/268>
- Northrup C. Women's bodies, women's wisdom: Creating physical and emotional health and healing. Hay House, Inc., 2020.
- Palamarchuk O., Gurevych R., Maksymchuk B. and other. Studying Innovation as the Factor in Professional Self-Development of Specialists in Physical Education and Sport. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(4), 118–136, 2020. URL : <https://doi.org/10.18662/rrem/12.4/337>
- Ryan T. G. Axiology in Ontario (Canada) Secondary School Health and Physical Education: Axiology in Physical Education. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 16(1), 13–30, 2024. URL : <https://ijci.globets.org/index.php/IJCI/article/view/1429/702>
- Sauma H. Improving posture and alignment through somatics. *Integrative and Complementary Therapies*, 28(2), 88–92, 2022. URL : <https://doi.org/10.1089/ict.2022.29014.hsa>
- Taylor S. R. *The body is not an apology: The power of radical self-love*. Berrett-Koehler Publishers, 2021. 176 p.
- Zdebska-Biziewska H. Axiological aspects of movement activity. *Studies in Sport Humanities*, 19 (19), 6-10, 2016. URL : <http://studia-humanistyczne.awf.krakow.pl/attachments/article/560/Studia%20Humanistyczne%20NR%2019.pdf#page=7>
- Zeigler F. Z. E. F. *Philosophy of physical activity education (including educational sport)*. Trafford Publishing, 2010. 336 p.

References:

1. Batsunov S. N. (2021) Axiological dimension of sport as a worldview. *Linguistics and Culture Review*, 5 (S4), P. 289–299. URL: <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1577>
2. Görner K. & Reineke A. (2020). The influence of endurance and strength training on body composition and physical fitness in female students. *Journal of Physical Education and Sport*, 20, P. 2013–2020.
3. Hargreaves J. & Vertinsky P. A. (Eds.) (2007). *Physical culture, power, and the body* (p. 1). London: Routledge, P. 1–24.
4. Huias I. (2020). The concept of axiological design of personality's life achievements. *Psychology & society (Psihologiã i suspiil'stvo)*, (4), P. 70–96. URL: <https://doi.org/10.35774/pis2020.04.070>
5. La Ode A. (2021). Axiology of Gobak Sodor As A Traditional Sport In Indonesia. *International Journal of Sport Culture and Science*, 9(1), P. 25–36. URL: <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1577>
6. Lotze H. (1922). *Grundzüge der Logik und Enzyklopädie der Philosophie* S. Hirzel. 128 p.
7. Marinho I. P. (2022). Philosophy of physical education and sports in Brazil: an analysis of the philosophical foundations in the work of J. Phys. Educ. v. 33, e3302. URL: <https://doi.org/10.4025/jphyseduc.v33i1.3302>
8. Martela F. (2022). Axiological Values Grounded in Basic Motivational Dispositions. *Journal of Philosophy of Life* Vol. 12, No. 1. P. 55–76.
9. McCuaig L. & Quennerstedt M. (2018). Health by stealth—exploring the sociocultural dimensions of salutogenesis for sport, health and physical education research. *Sport, education and society*, 23(2), P. 111–122. URL: <https://doi.org/10.1080/13573322.2016.1151779> [in English]
10. Morris A. D. (2004). *Marrow of the nation: A history of sport and physical culture in Republican China* (Vol. 10). Univ of California Press. 368 p.
11. Nenko Y., Medynskiy S., Maksymchuk B., Lymarenko L., Rudenko L., Kharchenko S., Kolomiets A., & Maksymchuk I. (2022). Communication Training of Future Sports Coaches in the Context of Neurophysiological Patterns. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(1), P. 42–60. URL: <https://doi.org/10.18662/brain/13.1/268>
12. Northrup C. (2020). *Women's bodies, women's wisdom: Creating physical and emotional health and healing*. Hay House, Inc.
13. Palamarchuk O., Gurevych R., Maksymchuk B. & other. (2020). Studying Innovation as the Factor in Professional Self-Development of Specialists in Physical Education and Sport. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12 (4), P. 118–136. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/12.4/337>
14. Ryan T. G. (2024). Axiology in Ontario (Canada) Secondary School Health and Physical Education: Axiology in Physical Education. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 16 (1), P. 13–30. URL: <https://ijci.globets.org/index.php/IJCI/article/view/1429/702>
15. Saumaa H. (2022). Improving posture and alignment through somatics. *Integrative and Complementary Therapies*, 28 (2), P. 88–92. URL: <https://doi.org/10.1089/ict.2022.29014.hsa>
16. Taylor S. R. (2021). *The body is not an apology: The power of radical self-love*. Berrett-Koehler Publishers. 176 p.
17. Zdebska-Biziewska H. (2016). Axiological aspects of movement activity. *Studies in Sport Humanities*, 19 (19), P. 6–10. URL: <http://studia-humanistyczne.awf.krakow.pl/attachments/article/560/Studia%20Humanistyczne%20NR%2019.pdf#page=7>
18. Zeigler F. Z. E. F. (2010). *Philosophy of physical activity education (including educational sport)*. Trafford Publishing. 336 p.

Ovcharuk V., Maksymchuk B., Bashtovenko O., Holovchenko O., Adamchuk V. Axiological principles of self-improvement of physical development of youth students in the context of modern educational innovations. Global and ethno-regional trends (on the example of Ukraine)

The article describes the main axiological educational and partly non-educational problems of stimulating student youth to self-improvement through reassessment, reflection and revision of traditional and new values of self-improvement, which should improve educational innovation in this area. The authors raise the eternal problem of physical culture, activity and physical self-improvement as a valuable dimension of a young person's existence.

The purpose of the article is a systematic analysis and review of existing theories and practices of modern physical self-improvement of student youth, a generalization of research at the intersection of traditional pedagogy, educational and non-educational physical culture innovations, and finally – an outline of the most relevant axiologists of personal, group, or mass self-improvement of physical and physical development. For contrast and clarity, both global and national trends in the formation of axiological foundations of physical self-education of student youth are considered.

For this, the work uses methods of thematic selection, system and content analysis of relevant literature, modeling, comparative typological, sociological and psychocultural extrapolations, and the method of generalizing the main world and regional (Ukrainian) trends.

The main result of the article is the generalization of "horizontal" socio-cultural and "vertical" traditional values of self-improvement, and most importantly, the understanding of the context of global and local; group and individual determining factors, at the intersection of which educational innovation in the field of physical culture self-improvement was found.

The relevance of the article is due to the new globalization and information technology conditions in which Ukrainian and global physical education has found itself. The latter, in the context of innovation and numerous reforms, is no longer seen as relatively autonomous and should take into account non-educational values, trends and tendencies.

Key words: *physicality, interiorization, socio-cultural environment, technologies and innovations, self-improvement reflections, subjectivity, mass, fashion and trends, "eternal values".*